

[Arbejdsministeren.]

bevist om, at det samtidig vil komme til at virke som en saltvandsindsprøjtning for dansk erhvervsliv dels gennem den meget betydelige opsparing, der finder sted i fonden, og som direkte kommer erhvervslivet til gode, dels i form af en frigørelse af en produktivtetsreserve, som ligger i lønmodtagernes faglige viden og erfaring, og som hidtil ikke er blevet nyttiggjort, fordi lønmodtagerne stort set er blevet holdt uden for beslutningsprocessen i virksomhederne.

Efter denne omtale af de væsentligste træk i forslaget skal jeg kort knytte nogle generelle bemærkninger til forslaget og til den debat om økonomisk demokrati, som vi har oplevet ikke mindst i de seneste måneder.

Det er vel sjældent, at et lovforslag er blevet kommenteret så flittigt, før det overhovedet kom til eksistens, som netop dette. Forholdet er jo det, at dette ukendte forslag ikke blot har givet anledning til, skal vi sige behændig opinionsundersøgelse, det har faktisk allerede næsten været til behandling her i tinget.

Der har været talt og skrevet om socialisering i forbindelse med dette forslag, og lad mig understrege at det er der ikke grundlag for. Et rigtigt, at vi med forslaget vil indlede en omdannelse af samfundets struktur, men forslaget er ikke udtryk for noget ønske om socialisering. Det er ikke et forslag om lønmodtagernes overtagelse af erhvervslivet, men et forslag, der tilstræber en ligevægt i ejerforhold og indflydelse mellem den traditionelle kapital og lønmodtagerne. Vi mener, at lønmodtagerne skal opnå den ejendomsret til kapitalvæksten og dermed den indflydelse, som naturligt må tilkomme dem i kraft af den arbejdsindsats, de yder i hver enkelt virksomhed.

Der har været rejst kritik af, at det offentlige som arbejdsgiver kommer med i denne ordning. Jeg mener ikke, at denne kritik er rimelig. De offentligt ansatte deltager lige så vel som lønmodtagerne inden for andre områder i servicefag osv., i den sam-

lede produktionsproces på lige fod med andre lønmodtagere, og jeg mener derfor, det offentlige som arbejdsgiver bør deltage i opbygningen af det økonomiske demokrati.

Vender vi os fra målsætningen til de midler, som forslaget tager i anvendelse, vil jeg gerne give udtryk for regeringens vilje til i en positiv ånd at deltage i forhandlingerne om forslag til mulige forbedringer eller forenklinger af denne ordning. Jeg vil i den forbindelse gerne sige, at regeringen i princippet finder, at f. eks. overskudsdeling principielt også kan være et rigtigt middel at anvende til tilvejebringelse af lønmodtagerkapitalen. Vi har derfor i dette forslag forpligtet os til nærmere at overveje og undersøge mulighederne for senere at kombinere ordningen med en overskudsdelingsordning, men forholdet er altså det, at overskudsdelingsproblematikken er meget kompliceret, og hele dette problemkompleks må belyses nærmere, før det kan afgøres, om denne metode kan anvendes i praksis. Kommer vi efter disse undersøgelser til det resultat, at det kan lade sig gøre, skulle der til gengæld ikke være større tekniske vanskeligheder forbundet med at indpasse en overskudsdeling i det foreslåede system.

Den foreslåede ordning skulle kunne udløse en tendens til et forstærket tempo i virksomhedernes investeringer. I forbindelse med samtidig muliggjorte rationaliseringer vil denne udvikling medføre en øget produktivtetsstigning og dermed ikke blot en forbedring af den konkurrencemæssige stilling, men også forøgede muligheder for at forbedre miljøet på arbejdspladserne.

Det er regeringens forventning, at erhvervslivet vil tage positivt imod disse muligheder for øget kapitaltilførsel. Den kapital, som vil tilflyde erhvervslivet, bliver nemlig af en ganske betragtelig størrelsesorden.

I denne forbindelse vil jeg pege på, at regeringen med baggrund i erhvervslivets positive indstilling til principperne om nær-demokrati nærer tillid til, at erhvervslivet og de, der finansierer erhvervslivet, vil medvirke til, at lønmodtagerne i den enkelte